

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

na dom dostavljen:		v upravnishtvu prejemani:	
celo leto naprej	K 24.—	celo leto naprej	K 22.—
pol leta	12.—	pol leta	11.—
četrt leta	6.—	četrt leta	5.50
na mesec	2.—	na mesec	1.90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Kraljeva ulica št. 5 (v prtiličju levo), telefon št. 34.

Izhaja vsak dan zvečer izvenredni nedelje in praznike.

Inserati veljajo: peterostopna petič vrsta za enkrat po 16 vin., za dvakrat po 14 vin., za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parte in zahvala vrsta 20 vin. Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Upravnishtvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati i. t. d., to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:		za Nemčijo:	
celo leto skupaj naprej	K 25.—	celo leto naprej	K 30.—
pol leta	13.—	za Ameriko in vse druge dežele:	
četrt leta	6.50	celo leto naprej	K 35.—
na mesec	2.30		

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakmar. Upravnishtvu (spodaj, dvorišče levo), Kraljeva ulica št. 5, telefon št. 35.

Vojna z Italijo.

ITALIJANSKI PORAZ NA TIROLSKEM. ODBITI ITALIJANSKI NAPADI NA JAVORČEK TER NA DOBERDOBSKO PLANOTO.

Dunaj, 15. septembra. (Kor. ur.) Uradno razglajajo:

Italijansko bojišče:

V tirolskem obmejnem ozemlju so tudi včeraj trajali običajni topovski boji. Vzhodno od sedla Lodinut so prešle naše čete k napadu ter so osvojile sovražno pozicijo na Findenigkofelu in na grebenu, jugovzhodno od tega obmejnega hriba.

Na primorski fronti je obstreljevala italijanska artiljerija z ojačeno ljutosijo naše pozicije od Javorčka do tolminskega mostišča. Sovražni napadi na Javorček in v ozemlju Vrščica so se ponesrečili.

Ravnatoko smo preprečili običajne približevalne sovražnikove poskuse v odseku Doberdob.

Nomestnik načelnika generalnega štaba p. H ö f e r, fm!

»GLAVNA BITKA ZA OSVOBODITEV GORICE IN TOLMINA.«

Zeneva, 14. septembra. Francoška žurnalista v glavnem stanu Cadornovem, Basset in Prade, poročata soglasno v listih »La Journal« in »Petit Parisien«, da bodo stale na fronti v Tridentu in na Koroškem samobrambene črte, kajti daljnja ofensiva tam, je nemogoča. Zima se bliža z naglimi koraki. Zato pa mora Cadorna povzeti glavni udarec na soški fronti. Zenevska »Suisse« je dobila iz Rima brzojavko, v kateri se javlja, da se bo v kratkem bila glavna bitka za osvoboditev Gorice in Tolmina. — »Guerra Mondiale« pa omenja, da zadnje poročilo omenja pozornost vzbujajoče prihod novih sovražnih čet, vsled česar je pričakovati, da bo italijanska ofenziva še bolj ponehala.

Megla in sneg na Krnu.

Budimpešta, 14. septembra. »Az Est« javlja iz vojnoporočevalskega stana, jugozapadnega bojišča: V

okolici Krna vlada debela megla in padel je globok sneg, tako da razven slabe artiljerijske delavnosti boji tam počivajo. Neki ponočni napad med Vermeljanom in Koščicem je bil odbit z našim protinapadom. Naše topništvo je zažgalo neko italijansko utrdbo.

Italijanska utrdba, ki jo je naše topništvo vžgalo, je La Rocca nad Tržičem.

Nove avstro - ogrske utrdbe na italijanskem bojišču.

»Corriere della sera« konstatira na podlagi poročila italijanskega generalnega štaba, da je Avstro - Ogrska na jugo - zapadni fronti zgradila nove obrambne utrdbe. List se bavi ob tej priliki tudi z eventualno avstro - ogrsko ofenzivo in tolaži italijansko javnost z zagotovilom, da je tudi za ta slučaj italijanska armada povsem pripravljena.

Sovraštvo do »odrešiteljev«.

»Gazette de Lausanne« poroča, da izkazuje prebivalstvo v dolini Ampezzo, katero so zasedli Italijani, prav očitno kruto sovraštvo do »odrešiteljev«. Ženske so obhajale na primer kljub navzočnosti italijanskih čet ostentativno cesarjev rojstni dan. Moške so skoro vsi mobilizirani. Italijani so več družin internirali.

Kako delajo z vojnimi vjetniki v Italiji.

Dunaj, 15. septembra. (Kor. ur.) Iz vojnoporočevalskega stana: V zapiskih padlega korporala Maggiori Giovanni Longinottija druge stotnije 111. italijanskega pehotnega polka se nahaja mesto, ki stavi v posebno luč ono nazvedno humano postopanje z vojnimi vjetniki s strani Italijanov: »Ko sem ukazal vojne vjetnike vkleniti, je enega izmed njih poškodovalo okno, ki je padlo dol.«

»Težkoče vsled balkanskega položaja.«

»Stampa« poroča, da v Rimu presoajajo mednarodni položaj za vedno kočljivejši. Vlada bo razložila

v Neapolju v govoru ministra Barzilaja položaj natančno, in zlasti hoče pokazati težkoče, katere ustvarja položaj na Balkanu. Barzilaj bo izrazil popolno prepričanje, da bo četvero zveza končno triumfirala, ali vse to ne odpravlja vznemirjenja v visokih političnih krogih glede mednarodnega položaja.

Audijence pri kralju.

Kralj je bil sprejel v audijenci v glavnem stanu vojvodo D' Avarna in sedaj je sprejel kralj že drugič prejšnjega poslanika v Carigradu, Garronija. Oba ta dva moža sta se svoj čas trudila z vsem svojim vplivom, da bi pregovorila Sonnina, naj ne napove vojne. Tudi danes zastopata ta dva diplomata nazor, da postopanje Sonninovo nikakor ni bilo koristno. Zato pa se sedaj mnogo komentira okolnost, da sprejema kralj ta dva diplomata, četudi se ne da izvajati iz tega sklepov glede na razpoloženje, ki vlada v merodajnih krogih, ali politika D' Avarne in Garronija odgovarja čustvu širokih ljudskih mas.

Garroni je šel od obiska pri kralju h Giolittiju in imel z njim dolg pogovor, v Milanu pa je govoril Garroni dolgo časa z bivšim milanskim prefektom Panizzardijem, ki je tudi Giolittijev pristaš. »Gazette de Popolo« pripisuje stvari veliko važnost; to so znamenja, kako vedno uspešneje rujejo proti sedanji vladi njeni nasprotniki.

Italijanski kabinet in ljudstvo.

Dne 19. septembra, kakor je bilo z italijanske uradne strani že tolikokrat napovedano, bo govoril minister irredentistov, Barzilaj v Neapolju o programu vlade. Ta dogodek italijansko časopisje že naprej slavi, kakor da bi bil Barzilaj kdove koliko več vreden kakor je prosluli D' Annunzio. Barzilajevemu govoru, ki ima biti nadaljevanje Salandrovega govora na Kapitolu, bodo prisostvovali zastopniki raznih mest, parlamenta in senata, navoč bo tudi Salandra in drugi ministri. Govor naj pričara trdno vez med vlado in ljudstvom. Za Barzilajem bodo govorili v posameznih volilnih okrajih tudi drugi ministri in razni poslanci pred ljudstvom, da mu pojasnijo razne dogodke, napačna umevanja in vtise, ki delajo škodo, kako na primer je

treba pobiti tajno propagando prijateljev miru.

Italijansko - francoski kongres.

Lucano, 14. septembra. Pod predsedstvom Luigija Luzzattija in Pichona se bo vršil od 16. do 19. septembra v vili Este v Tivoli, vplenjeni Habsburgovcem, kongres italijanskih in francoskih politikov, da se posvetuje o trajnem gospodarskem, kolonijalnem, kulturnem in vojaškem pobratimstvu obeh držav po vojni. Glavna svrha kongresa je na Francoskem kakor v Italiji, da se domesti nemški uvoz s francoskim in italijanskim. Kongresa se udeležijo najbolj znani neprijatelji Nemčije v Italiji, med njimi zgodovinar Ferrero, socialist Bissolati in senator Maggiorino in Ferraris, izdajatelj »Nove Antologije«. Kongresa se udeleži tudi nekaj angleških delegatov.

ITALIJANSKO URADNO POROČILO.

Rim, 11. septembra. V Trentinu in Karniji se nadaljuje akcija nasproti si stoječih artiljerij, katero pa večkrat ovira megla. Sovražna artiljerija obstreljuje stalno kraje za našimi črtami. V bovški kotlini so poskusile zvečer dne 10. septembra sovražne čete v varstvu teme nepričakovano napasti naše pozicije vzhodno od Slatemske doline. Naši so pustili, da se je približal sovražnik na kratko daljavo, vrgli so se nato nanj z bajonetom in ga pognali v beg po ljutem napadu. V tolminskem odseku so bili nanznanjeni po našem napadu dne 9. septembra na Sveto Marijo (Mengorje) močni sovražni oddelki, ki so hoteli dospeti v ta kraj po Tolminski dolini. V ozemlju spodnje Soče je bilo konstatirano po poizvedovanju letalcev, da je sovražnik zgradil nove utrdbe polpermanentnega značaja. Po vpoštevanja vrednih poročilih je dobil sovražnik ojačenja z novimi četnimi kontingenti in težko artiljerijo. Dve letali sta obmetavali učinkovito taborišča pri Opatjem selu. Sovražnik je gosto obmetaval z granatami ladjedelnico v Tržiču in je poškodoval nekaj parnikov.

Rim, 14. septembra. Vojno poročilo se glasi: Na planoti, severozapadno od Arsiera, je sovražna artiljerija nadaljevala obstreljevanje naših pozicij na Monte Maronia, stre-

ljala je nanje vso noč 11. septembra, ne da bi dosegla kak rezultat. V isti noči so napadle sovražne sile dvakrat naše črte v višinski dolini Rienza, bile pa so obakrat odbite. Ob gorenji Soči so napadle naše čete je v posesti sovražnika se nahajajoče močne pozicije na vzhodnem pobočju od bovške kote in so dosegle znatne rezultate kljub raskavemu pogorju in najhujšemu odporu sovražnika, ki so ga podpirale številne močne baterije. V zoni Plavi so poskusili mali sovražni oddelki, ki so se pripeljali v oklopnem vlakcu iz Gorice, napad na naše strelske järke južno od južne galerije Zagore. Trdovratna bramba naših in nekaj strelcov gorske artiljerije, je zadoščalo, da smo napad odbili.

DROBNE VESTI IZ ITALIJE.

»Idea Nazionale« piše glede na vojno: »Ni nikake italijansko - avstrijske, ni italijansko - turške vojne, ampak svetovna vojna je, ali bolje rečeno, svetovna revolucija, v kateri Italija sodeluje na strani prava in civilizacije.«

»Gazzetta del Popolo« meni glede delovanja Giolittijevih pristašev, da oni ne delajo v korist domovine, gibljejo pa se pod vodstvom svojega starega vodje, da spletarijo za bodoče volitve.

»Idea Nazionale« javlja, da prijatelji miru v Rimu in Genovi snujejo svoje lastne liste.

Iz oficirske šole v Modeni je odšlo na fronto 3000 podlajtantov.

Vedno večje in vedno gršle selparije se odkrivajo glede dobave za vojaštvo. Vojaška uprava je vrnila 40.000 odev, ker so bile napravljene namesto iz volne iz stisnjene papirja, s suknom prevlečenega.

Obilo italijanskih čet je sedaj ob švicarski meji; sodi se, da so to večinoma čete, ki so vtrujene vsled boja z avstrijskimi zidovi iz kamna in železa. V Švici sicer ne vidijo tega pomikanja čet proti meji prav radi, ali ne pripisujejo tej okolnosti pomena za kako sodelovanje v slučaju kakega francoskega nameravnega pohoda proti Nemčiji skozi Švico. Švica je utrjena in se ne boji kakega vpada.

V tekstilnih tovarnah v Turinu in Bieli je ponehal štrajk. Posrečilo se je državnim in mestnim oblastim pomiriti delavce, katerim se je dovolila

LISTEK.

Odvetnikova skrivnost.

Angleški spisal J. K. L e y s.

(Dalje.)

XIV.

Ziv pes je več vreden, kakor pa mrtev lev. To je menda načelno stališče našega angleškega pravosodstva. Če imaš pravdo zaradi kake konjske kupčije ali na železniki zavoženega kovčega, odloči visoko izobražen in velegleden sodnik, ki ima pettisoč funtov letne plače. Ta gospod sodi v lepi hiši, ki je bila nalašč v ta namen zgrajena z velikimi stroški, in obravnava se vrši z največjo slovesnostjo. Tudi če je sporna plača kake kuharice ali če je sporen račun kake mlekarice, sodi učen sodnik, imeniten gospod v posebno za take prepire zgrajenem poslopju in tudi z veliko svečanostjo. Če pa gre za smrt kakega državljana Velike Britanije, je pa sodnik časti vreden mož, ki ima morda kaj pravnega znanja, ali pa tudi ne, in dodanih mu je nekaj zapriseženih someščanov, od katerih se drugega nič ne zahteva, kakor da so moškega spola in da imajo dovolj prostega časa.

Sodna razprava se v tem slučaju navadno vrši v kaki gostilni — to se imenuje »na licu mesta« — in tam sede sodnik, zapriseženci, priče in poslušalci, vsi za eno mizo, in vse se opravi brez vsake svečnosti.

Tudi uradno konstatiranje smrti odvetnika Jamesa Feliksa se je opravilo v prostorni sobi velike gostilne. Vsi udeležniki so prišli s prepričanjem na ta kraj, da bo konstatacija gola formalnost in da bodo zapriseženci soglasno izrekli, da je James Feliks po nesreči umrl. Tudi policijski nadzornik Clarke ni dvomil, da si je Feliks sam preskrbel kokain in ga iz neprevidnosti toliko preveč zaužil, da je na tem umrl. Toda treba je bilo dognati, kdo je Feliks kokain prinesel, oziroma mu ga prodal.

Komisija si je bila že prej ogledala truplo in je v gostilni kar začela z zasliševanjem prič. Prvi je bil zaslišan zdravnik doktor Macleov. Ta je izpovedal, da je, zagledavši Feliksa brez zavestnega na zofi, takoj bil mnenja, da je vzrok smrti kokain. Zdravniki, ki so Feliksa raztelesili, so na podlagi svoje preiskave to domnevanje potrdili. Policijski izvedenci pa so izjavili, da so pri preiskavi ostankov juhe in nekoliko vode — kar je policija dobila na Feliksovi mizi — našli sledi nekega zdravila.

Zaslišana je bila potem gospodinja pokojnega Feliksa, gospe »irdo-

va. Ta je najprej povedala, kako je našla svojega gospodarja brez zavestnega na zofi, je pa z vso odločnostjo izjavila, da mu že več mesecev ni prinesla nikakega zdravila. Tudi ni nikoli videla, da bi imel v hiši kake steklenice z zdravili in vedela je natančno, da ni nikoli rabil ne opija, ne kakega drugega vpsavalnega sredstva.

Prihodnja priča je bil Mathew Fane. Ko je bil povedal, da je imel pokojni Feliks samo njega in O' Learyja v pisarni in da je O' Leary na dopustu, je bil vprašan, kdaj je odvetnik Feliks obolel.

»Pravzaprav ni bil nikoli resno bolan.« je odgovoril Fane, »a poleg je časih in se večkrat pritoževal, da ne more jesti in da ima tudi bolečine pri srcu.«

»Kako mu je bilo na dan njegove smrti?«

»Sodim, da bolje, čeprav je bil skoro ves dan v obednici svojega stanovanja, ki je tik za pisarno. Večinoma je ta dan ležal na zofi.«

»Kdaj ste ga zadnjikrat videli živega?«

»Tako ob pol štirih popoldne ali kakih dvajset minut pred četrto uro. Ravno ta dan sem imel čez glavo opraviti in sem šel ob tričetrt na tri šele jest. Vrnil sem se med tretjo in četrto uro v pisarno. Komaj

sem izvršil nekaj nujnih opravil, pa je prišel gospod Feliks v pisarno...«

»Torej je bil tako trden, da je mogel sam priti v pisarno?«

»Seveda! Le dobro se ni počutil in ni zapustil doma.«

»Pripovedujte dalje.«

»Prišel je torej in me poslal z nujnim naročilom v notranje mesto.«

»Ali je bilo to nenavadno postopanje?«

»Meni vsaj se je zdelo nenavadno, in sicer zaradi tega, ker sem bil jaz sam v pisarni, gospod Feliks pa ni rad videl, da ni bilo nikogar v pisarni.«

»Da! Čez pol ure ali tako nekaj sem se vrnil; nisem pazil, koliko časa je poteklo. Vrnivši se v pisarno, sem stopil v privatno stanovanje gospoda Feliksa, da bi mu poročal, kako sem opravil. Ker ga ni bilo v prvi sobi, sem pri vratih, ki so bila nekoliko odprta, pogledal v obednico in sem videl, da leži gospod Feliks na zofi in da spi.«

»Prosim, potrpite zdaj malo. Ali veste zanesljivo, da je pokojni gospod Feliks takrat le spal, ali pa je bil morda takrat že mrtev?«

»Nisem šel tako blizu, da bi bil videl njegov obraz.«

»Ali ste kaj dvomili, če spi?«

»Niti najmanj! Rekel sem si, da mu bo spanje dobro storilo in zato

sem šel tiho iz njegovega stanovanja. Oстал sem potem v pisarni do pete ure in nato odšel domov.«

»Gospod Fane, povejte nam zdaj še nekaj. Ali ste tisti dan, ko ste odšli iz pisarne, tudi zunanja vrata za seboj zaklenili?«

Mathew Fane si je z roko pogladil čelo, kakor bi hotel s tem pomagati svojem spominu.

»Bojim se, gospod...« je začel.

»Le povejte — da ali ne?«

»Vrata imajo varnostno ključavnico,« je dejal Fane, »ključ pa imam navadno jaz. Če grem zvečer domov, zaklenem vrata, a po vsem, kar sem zdaj izvedel, se mi zdi, da sem tisti večer na to pozabil.«

»To zadostuje, gospod Fane.«

Stari pisar se je umaknil v ozadje sobe, a naenkrat se je oglasil mrliški oglednik, ki je bil šepetaje nekaj govoril s policijskim nadzornikom.

»Še eno vprašanje, gospod Fane. Le to še povejte: Ali ste v Feliksovi obednici videli kaj na mali mizi, kako podstavek, skodelico, ali kaj takega?«

»Ne! Mogoče, da je na mizi kaj bilo, a jaz nisem ničesar zapazil. Čim sem videl, da gospod Feliks spi, sem šel od vrat proč in sem se vrnil v pisarno.«

(Dalje prihodnje.)

zahtevana mezda, končno odločitev pa izreče razsodišče. Drugodi pa vlada med delavci v tovarnah, ki delajo za armado, vzemirjenje dalje.

V New York je došel po naročilu več italijanskih veleindustrijačev grof Luigi Quarteri Bleski iz Genove, da oskrbi velike nakupe za italijansko industrijo, ker sedaj v Italijo ne izvažajo iz Nemčije nikakih strojev. Italijanski grof je rekel v nekem pogovoru, da se zavezniki zanašajo sedaj samo na Italijo, da bi zamašila vrzeli. Glede Nemčije je rekel, da nikdar več ne stopi z Italijo v tako razmerje, kakršno je bilo pred vojno, Italija sovraži Nemčijo, ker je hotela uprizoriti v Italiji revolucijo.

V italijanskem ministrskem svetu se je sklenilo, za vojaštvo v visokem gorovju napraviti razpoložljive barake, ali kdaj jih napravijo; dvomi se, da bodo napravljene ob pravem času.

»Neue Züricher Zeitung« poroča iz Haaga: Neka brzovjavka iz Le Havra dvomi, da bodo italijanske čete poslana na zapadno fronto.

Teodor Košut in avstro-italijanska vojna.

Budimpešta, 14. septembra. Ko je Italija napovedala vojno avstro-ogrski monarhiji, so ogrski listi obilo pisali o Teodorju Košutu, ki živi v Italiji, kakor znano, in ima visoko

službo pri neki železnici. Vpraševalo se je, ali se Košut vrne domov ali ne. Neki njegov prijatelj podaje »Az Estu« nekaj informacij: Košut je sledil dogodkom s trpečim srcem in je uvidel, da je vojna neizogibna. Ali niti misliti ni mogel na to, da se vrne na Ogrsko. On je italijanski državljani od svojih detinskih let, premoženja nima, v vezi državljanstva ima pred očmi samo pravni položaj in ne vprašanja pripadnosti, ki je vprašanje duše; on se danes čuti Madžara tako kakor poprej. Ako bi zapustil svojo drugo domovino, bi bil doma breme države in »Az Est« meni: »Kako apoteozo bi imela zgodovina, ako bi se poslednji Košut sedaj vrnil domov?«

VOJNA S TURČIJO.

Preko Chiassa poročajo, da ako se italijanska vlada v poslednjem ministrskem svetu ni pečala z vojno s Turčijo, tiči vzrok v tem, kakor piše dobro informirana »Stampa«, da se 20.000 Italijanov, ki so ostali v Turčiji, ne počuti slabo in se nič ne pritožujejo glede svojega položaja. Tudi Garroni je izjavil nasproti žurnalistom, da Italijani po večini raje ostanejo v Turčiji, kakor pa da bi se vrnilo. . . . No, potem pa je odpadel eden glavnih vzrokov za napoved vojne Turčiji.

Veliki boji v Voliniji in vzhodni Galiciji.

NA GALIŠKIH IN VOLINJSKIH BOJIŠČIH SO SE RAZVILI ZA RUSE BREZUSPEŠNI TEŽKI BOJI.

Dunaj, 15. septembra. (Kor. ur.) Uradno se razglašajo:

Rusko bojišče.

Ob besarabski meji so odbile naše čete ruski napad.

Ob Dnjestrju in pred našimi pozicijami, vzhodno od Buczacza, vlada mir.

Na vseh ostalih delih naše gališke in volinjske fronte je prišlo zopet do težkih, za sovražnika brezuspešnih bojev. Severo - vzhodno od Dubna nam je pustil sovražnik pri nekem ponesrečenem protinapadu kot plen poleg mnogih mrličev, 9 častnikov in 800 mož vjetih ter 3 strojne puške. Ogrski armadni in domobranski bataljoni ter obočanski pešpolk št. 79 so tu pod vodstvom odločnih in samostojnih zapovednikov zopet pokazali svoje vojne vrline.

V gozdnih in močvirnatih ozemljih Stira in Pripjeta je porazila naša kavalerija zadnje dni številne sovražne konjeniške oddelke.

C. in kr. vojne sile, ki se bore na Litavskem, so skupno z zavezniki dosepele do Ščare.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, fml.

NEMŠKE ČETE SO POTISNILE RUSE ČEZ ŠČARO. MACKENSENOVA ARMADA PRODIRA NA PINSK.

Berolin, 15. septembra. (Kor. ur.) Wolffov urad poroča:

Veliki glavni stan dne 15. septembra.

Vzhodno bojišče.

Armadna skupina generala feldmaršala von Hindenburga.

Ob mostišču, zapadno od Dvinska, se vrši boj. Pri Sokolih (jugo-zapadno od Dvinska) smo porazili sovražno kavalerijo. Ob Viliji, severo - vzhodno in severo - zapadno od Vilna, smo odbili sovražne protinapade. Vzhodno od Olite in Grodna je naš napad prodiral naprej.

Južno od Njemena smo dospeli na posameznih točkah do Ščare. Vjeli smo okoli 900 sovražnikov.

Armadna skupina generala feldmaršala princa Leopolda Bavarskega.

Sovražnik je potisnjen čez Ščaro nazaj.

Armadna skupina generala feldmaršala von Mackensena.

Zasedovanje na Pinsk se nadaljuje. Število vjetnikov se je zvišalo na 700.

Jugovzhodno bojišče.

Nemške čete so sovražne napade krvavo zavrnile.

Vrhovno armadno vodstvo.

POLOŽAJ NA SEVERNEM BOJIŠČU.

Iz vojnega poročevalskega stana javljajo: Ruska ofenziva na našo

vratnosti z ognjem in protinapadi. Na fronti Orani-Mosti so trajali boji v okolici Skidle, kamor so prispela sovražna ojačenja. Tam smo vjeli 1 častnika in 101 vojaka ter ugrabili 5 strojnih pušk. Severno od te pokrajine so se vršili le neznatni napadi, ki smo jih lahko odbili. Vjetniki pripovedujejo, da so Nemci vsled zadnjih bojev izredno izmučeni. Njihove izgube so znašale zadnje dni samo na mrtvih po sto mož pri vsaki kompaniji. Z ozirom na eksponirano fronto ob Njemenu in južno od tam, smo sklenili to fronto nekoliko umakniti; pri tem pa smo tu zadržali sovražni sunek tudi še nadalje. Dne 11. septembra smo morali zadržati jako močne napade ob dolnji Zelvijanki, ob cesti iz Slonina v Baran-Ovčji in v okolici Zelve in Rozane ter jugovzhodno od Kosova. Ob dolnji Zelvijanki smo odbili trdovratne napade, ki so jih podvzemali Nemci 11. septembra celi dan. Pri Zelvi je uničil naš ogenj neprijateljsko baterijo. Sovražnik je tu silno ljuto streljal ter je pod zaščito svojega ognja do noči napadal na obeh straneh ceste. Ob cesti iz Baranovov-Ašov je sovražnik takisto pričel boj s pomočjo težkih topov. Vjeli smo tam približno 400 Nemcev in Avstrijcev ter ugrabili 4 strojne puške in 1 voz za patrone. Pri Butanih so se vršili slabši boji. V smeri Pinsk nobene bistvene spremembe. Sovražnik poskuša iz okolice Kolki prodirati v vzhodni smeri ob obeh bregovih Stira. V okolici Rovna nadaljuje sovražnik, ki je dobil ojačenja, ofenzivo na Derazno. Mi se tej ofenzivi upiramo. V smeri Kremenec trajajo napadi na obeh bregovih Gorina, toda brez uspeha za Avstrijce, katere odbijamo z velikimi izgubami. Od 200 avstrijskih vjetnikov je prišlo 40 prostovoljno v naše strelske jarke. V okolici Tarnopola so se vršili za nas ugodni boji. Severno od tega mesta smo vjeli 11. septembra 91 častnikov in 4200 vojakov, med katerimi so se nahajali tudi Nemci, ter smo ugrabili devet strojnih pušk in mnogo drugega plena. Odbili smo sovražnikove napade navzlic znatnim ojačenjem, ki so jih Avstrijci dobili ter smo mu prizadejali ogromne izgube. Sovražnik je razširil dve vrsti dolgi oblak dima na fronti. Pri bojih, severno od Tarnopola, so bili za naše čete oklopni avtomobili velikega pomena, ker so zavozili pred strelske jarke, kjer so obsipali sovražnika cele ure z ognjem svojih strojnih pušk. Dne 11. septembra zjutraj so prešle naše čete južno od Tarnopola k napadu. Ob Seretu so nadaljevali Avstrijci svoje umikanje proti Dnjestrju. Zasedujemo jih uspešno. Vjeli smo mnogo sovražnikov. V splošnem izvajamo svoj načrt, ki boljša položaj naših armad od dne do dne.

(Kakor je videti, morajo Rusi tudi sami priznati, da je njihov položaj na desnem krilu in v centruj ter tudi na velikem delu levega krila jako neugoden in tudi glede lokalnih uspehov v vzhodni Galiciji postaja komunike vedno nejasnejši.)

RUSKI RAČUNI.

Nemški listi objavljajo izvlečke iz nekega dolgega poročila ruske brzovjavne agenture, ki se trudi, dokazati, da se je ruski umik »sijajno posrečil« in da je ruska armada tako močna, kakor je bila spomladi. Na take »dokaze« smo že navajeni in zato nas ne zanimajo posebno. Interesantnejši pa je oni del ruskega poročila, ki hoče rusko javnost s številskimi prepričanji, da se veliki načrti nemških in avstrijskih vjaskovodij ne bodo posrečili. Poročilo pravi med drugim: Nemška ofenziva ni več tako drzna, kakor bi to odgovarjalo nemškemu načrtu, katerega podlaga tvori naglo brezobzirno prodiranje. To prodiranje je postalo v zadnjem času mnogo počasneje. Desno krilo nemške armade je prodrlo od operacij pri Lvovu sem nekaj nad 250 vrst, levo pa 200 vrst; to se pravi, nemške čete so prišle vsak dan 3 do 4 vrste naprej. Nemška narevska armada je prodrla od 27. julija, v 40. dneh, 160 vrst, torej dnevno 4 vrste, armada Eichorne je pri Kovnu med 2. in 17. avgustom napravila dnevno približno 2 vrsti hoda, armada Below je za svoj pohod proti Rigi potrebovala 56 dni ter je dnevno prodrle le 2¹/₄ vrste. Nemške armade so torej v najugodnejših razmerah prodrle povprečno le 2 do 4 vrste na dan. Le da spravijo rusko armado do črte Minsk - Žitomir, bi potrebovali sovražniki še približno 3 mesece, ker znaša daljava do tja še 200 vrst. In po teh treh mesecih bi se nahajal sovražnik v najgrižji zimi sredi pripjetskih močvirij.

Tako ruski računi, ki se naslanjajo na predpostavko, da se bodo naši vojskovodje dali speljati tja, kamor bodo želeli gospodje sovražniki. Vojni računi se ne delajo s številskimi, temveč z orožjem in — stratezično umetnostjo.

»Frankfurter Ztg.« poroča: Rusi smatrajo, da hoče dospeti nemška armada še pred zimo daleč v notranjost Rusije. Petrogradska brzovjavna agentura priznava, da Rusi ne vedo, na katerem mestu pripravljajo Nemci odločilen udarec. »Rječ« se tolaži, da izgledi nemških in avstrijskih čet nikakor niso ugodni. Kakor računa omenjeni list, imajo zavezniki zbranih na ruskih bojiščih daleč nad sto armadnih zborov; pri zaveznikiških armadah da se nahaja 11 avstrijskih in 9 nemških konjeniških divizij. Vsak armadni zbor šteje 25.000 do 26.000 mož, med njimi mnogo honvedov, dobrobrancev in črnovojnikov. Na celi ruski fronti se nahaja torej 2.560.000 do 2.800.000 mož in sicer na Litavskem 28 nemških zborov, na Poljskem 20 zborov in na jugozapadni (volinjsko-gališki) fronti 30 avstrijskih in 12 nemških zborov. V zadnjih dveh mesecih pa so izgubile te armade približno 1 in pol milijona mož, kar dokazuje, da bodo kmalu izmučene. Nemci mrzlično popravljajo trdnjavo Kovno, kjer gradijo dve novi utrdbi. Povsod so namestili svoje ogromne topove. »Rječ« pravi, da so to žrtve, ki jih doprinaša nemški narod na predvečer svojega pogibna (!) in da se v Nemčiji že širi spoznanje, da bodo vse te ogromne žrtve brezuspešne. (»Zeit.«)

Pritožba v dumi.

Korespondenčni urad javlja, da je »Reč« prinesla obširno poročilo o pritožbah, ki so bile izrečene v dumi. Posebna interpelacija je bila podana zaradi preganjanja ukrajinskega časopisja. V Kijevu, v Moskvi, v Harkovu in v Poltavi so bili ustavljeni razni listi in mnogo oseb odpravljenih v Sibirijo. Židom so bili vsi časopisi ustavljeni, na Finskem pa 25 uredništev zatvorjenih in kaznovanih na stotisoče finskih mark, uredniki pa odpeljani v Sibirijo.

ZAPADNO BOJIŠČE.

POLOŽAJ NA FRANCOSKI FRONTI.

Berolin, 15. septembra. (Kor. ur.) Wolffov urad poroča:

Veliki glavni stan dne 15. septembra.

Zapadno bojišče.

Naš ogenj je preprečil francoski napadalni poskus ob Hartmannswellerkopfu.

Privezni balon, ki smo ga opazili pri Rechessy (blizu francosko-švicarske meje) smo sestrelili. Prevrnil se je ter padel na tla.

Vrhovno armadno vodstvo.

Anglija naroča v Ameriki ogromne aeroplane.

Ameriški listi poročajo: Angleška vlada je naročila pri ameriški firmi Beach 150 dvokrovnikov in 10 ogromnih trikrovnikov, s katerimi se more baje v nepretrganem poletu preleteti Atlantski ocean. Prvi teh ogromnih aeroplanov morajo biti do konca oktobra izročeni angleški vojni upravi.

Angleški kronski svet.

Iz Kristijanije poročajo: Angleški kronski svet se ni pečal samo z vprašanjem o splošni vojaški dolžnosti, nego tudi s protestom Zedinjenih držav proti proglasitvi angleške vlade, da velja tudi bombaž za vojni kontrabant. Sklepi niso bili storjeni, ni pa nagnjenja, ugoditi protestu Zedinjenih držav. Kronski svet se je tudi bavil z nevarnostmi, ki groze Londonu od Zeppelinov, in je sklenil, premestiti važne dele državne uprave iz Londona drugam.

Napovedbe angleškega časopisja.

Angleški parlament se je zopet sešel. Tem povodom napoveduje »Times«, da bo parlament sedaj bolj kritičen kakor je bil doslej. Liberalca Holt in Lawley da bosta nasvetovala ustanovitve odbora, ki naj preišče, kako vlada vojno vodi. To kaže, kako nezadovoljstvo je nastalo proti vladi. Lord Frasher piše v »Daily Mail«, da naj se nihče ne čudi, če se zgodi v parlamentu političen pretres. Angleška da je vzemirjena, ker se vsakdo vprašuje, če vodi vlada vojno dobro in pravilno. Znamenja kažejo, da nekatere v vojno zapletene države, ne bodo vzdržale vojne dlje, kakor še eno poletje. Prihodnje leto bo treba napeti vse sile in treba je uvesti splošno vojaško dolžnost, dokler ne bo prepozno.

ČETVEROZVEZA IŠČE POSOJLO 1000 MILIJONOV DOLARJEV.

Reuterjev urad javlja iz New Yorka, da namerava francosko - angleška finančna komisija najeti v Ameriki 1000 milijonov dolarjev, in sicer na angleške in francoske državne zadolžnice brez druge varno-

sti. Finančniki upajo, da se ameriška vlada v to ne bo vtikala, češ, da bi bilo nasprotovanje v navskrižju z nevtralnostjo. — Nadalje javlja Reuterjev urad, da vlada najetju posojila ne bo delala ovir, a podpirala ga tudi ne bo, češ, da gre za navaden trgovski kredit. — Pierpont Morgan je s 175 bankirji priredil francoskim in angleškim finančnikom, ki so prišli zaradi posojila v Ameriko, spremem. Računa se, da se bo četverozvezi posrečilo, dobiti sto milijonov funtov sterlingov po 5%.

Boj za Carigrad.

Ruski načrti v Kavkazu.

Preko Zeneve javljajo: Francoski krogi pričakujejo, da bo napel novi poveljnik ruske kavkaške armade veliki knez Nikolaj vse sile, da porazi Turčijo. Nikolaj da bo skušal prodirati ob obali Črnega morja na Carigrad.

Pred odločitvijo na Balkanu.

Na Balkanu se bliža ura odločitve. Četverozveza je izvršila včeraj dopoldne svojo naznanjeno demaršo v Sofiji in odgovor, ki ga bo dobila od bolgarske vlade, bo pač odločilen za razvoj položaja. Vsa znamenja kažejo, da bo Bolgarija tudi tokrat premagala vse skušnjave in da se bo zavedala, da prihajajo vse blesteče obljube, vse garancije četverozveze iz nepoštenega srca in da se skriva za smehljajnim obrazom ententnih diplomatov srd in sovraštvo proti državi, ki je s svojo dosedanjjo politiko prekrizovala velike načrte naših neprijateljev. . . . Oni bolgarski politiki, ki trdijo, da je ententa že danes odločena se maščevati nad Bolgarijo, ako bi bila ta tako nespametna, da bi se dala od njih speljati na led, in ji po vojni zopet vzeti, kar ji danes dajejo, imajo morda prav. Bolgarija vidi, da čakajo njene sosede Grška in Romunska na njeno besedo in da bo njen »da« ali »ne« izgovorjen tudi za druge. Bolgarski državniki morajo spoznati, da je odločen »ne« najboljša garancija za vse bolgarske nacionalne aspiracije in zato pač skoraj ni dvomiti, kako bo odgovorila. Iz Pariza razširjajo zadnje dni poročila, da je ustanovitev balkanske zveze skoraj gotova stvar. Vse kaže, da so ta poročila neutemeljena in da se bo četverozveza skoraj morala prepričati, da je svojo igro na Balkanu — odigrala.

DEMARŠA ČETVEROZVEZE V SOFIJI.

Sofija, 15. septembra. (Kor. ur.) »Agence Telegraphique Bulgare« javlja: Zastopniki četverozveze so danes dopoldne vsak posebej obiskali ministrskega predsednika ter jo mu izročili dopolnilno sporočilo, o katerega vsebini se varuje najstrožja tajnost.

Novi korak četverozveze na Balkanu.

Iz Aten poročajo: Po informacijah iz diplomatskih krogov ni izključeno, da bo novi korak četverozveze v Sofiji, pri kateri se bodo Bolgariji naznanile teritorialne koncesije Srbije, celo krizo zavlekel. »Messenger d' Athenes« pravi, da vladajo v četverozvezi različna mnenja glede nameravanega koraka. En del četverozveze hoče, naj bo nova nota energična in naj določi rok, o katerem naj Bolgarija izjavi, če sprejme predloge četverozveze. Drugi del četverozveze želi, naj bo nota spravljiva in naj za odgovor ne določi roka, zlasti ker je že bilo v zadnji noti Bolgariji rečeno, naj, če sprejme predloge, določi čas, kdaj se snidejo generalni štabi, da določijo pogoje za udeležbo Bolgarije v vojni. Različna so mnenja tudi glede zahteve Srbije, naj se ji pove, kake teritorialne pridobitve sme pričakovati, ker je od tega odvisno, kaj odstopi Bolgariji. Ene države to podpirajo, Italija bi se pa rada umaknila vprašanju, kaj naj Srbija dobi. Ena država je predlagala, naj vojaštvo četverozveze zasede ozemlja, ki jih naj dobi Bolgarija, druge države pa se s tem ne strinja. — Drugi listi so mnenja, da bo na novi korak četverozveze v Sofiji še nekaj časa počakati, dokler se ne precizira stališče Romunije in dokler se ne zgodi prememba na vzhodu.

V odločilni uri.

Sofijska »Kambana« opozarja, da je baje bolgarskemu narodu usodna odločilna ura. Bolgarija mora spoznati svojo zgodovinsko nalogo. Zagrabiti mora za meč ter se postaviti na stran zmagovitih centralnih držav ali pa se odreči nadaljni samostojni politični eksistenci. Moč bolgarske armade mora v zvezi s centralnimi državama obračunati z dednim neprijateljem Srbijo, doseči narodno vjedinjenje ter trajno neodvisnost od ruske države.

Cruppi o svoji misli v Sofiji.

Iz Carigrada poročajo nemški listi: Bivši francoski minister Cruppi je odpotoval iz Sofije v Niš. Cruppi je delal skupno z angleškim poslanikom bolgarski vladi velike obljube. S kakim uspehom, je razvideti iz njegove izjave, da je Bolgarija za entento definitivno izgubljena in da se pridruži centralnim državam.

Bolgarija in četverozveza.

Listi poročajo: Bolgarija je sklicala macedonske rezerve. To in izjava oficijozne »Narodne Pravde«, da mora Bolgarija čete po resnejših in prepričevalnejših sredstvih za vresničenje svojih idealov, je napravilo v Rimu jako mučen vtis. Rimski listi se tolažijo, da je to le moralen pritisk na četverozvezo. »Corriere della sera« zastopa mnenje, da naj ostane Bolgarija nevtralna. — Poročila iz Aten javljajo, da stori četverozveza nove korake v Bolgariji, da bi vsaj zavlekla odločitev.

PRED NOVO BALKANSKO VOJNO?

Iz Sofije poročajo: Glasilo srbskih socialnih demokratov piše: Zdi se, da bo izzvala intervencija četverozveze na Balkanu ono katastrofo, katero smo nedavno napovedovali. Stojimo neposredno pred novim medsebojnim bratomornim bojem balkanskih narodov. To je blagoslov, ki so nam ga prinesle prijateljske velesile. Prokleti naj bodo oni, ki so izzvali ta opasni položaj na Balkanu!

Srbske in grške priprave na bolgarskih mejah.

Iz Sofije poročajo: »Dnevnik« poudarja, da razširjajo Srbi in Grki vesti o vojnih pripravah Bolgarije, da bi tem bolje skrili svoje lastne priprave. Srbi so poslali s Skoplja in Kumanova močne čete na mejo in zlasti pri Štipu je koncentriranega mnogo vojaštva. Tudi grške obmejne čete so znatno ojačene. »Dnevnik« opozarja, da ste Srbija in Grška s temi pripravami pričeli takoj, ko je izročila Srbija svoj odgovor na noto četverozveze. Srbski in grški načrti so jasni: naložiti Bolgariji vso odgovornost za eventualno vojno. Toda Bolgarija je trezna dovolj, da spozna, da ne more izsiliti dogodke, ki se bližajo, istočasno pa je dovolj pripravljena, da mirno in hladnokrvno čaka, kaj prinese bodočnost.

Rusko črnomoško brodogojstvo.

»Agence Havas« javlja iz Petrograda, da je dobilo rusko črnomoško brodogojstvo povelje, naj bo pripravljeno odpluti v bolgarsko vodovje. V Odesi in v drugih pristanih je pripravljenih mnogo parnikov za prevoz vojaštva.

Italijanske groznje.

Rimska »Tribuna« izjavlja: Ako je Bolgarija res podpisala pogodbo s Turčijo, bo smatrala Italija ta korak za dejanje sovražnosti proti Italiji.

Grška politika.

»Frankfurter Zeitung« javlja iz Carigrada: Poročila iz Aten soglašajo v tem, da rase med grškim narodom čedalje bolj nevolja zaradi postopanja Francije in Anglije v grških pristanih, katero postopanje krši grško neodvisnost. Francoski poslanik v Atenah je napram ministrskemu predsedniku Venizelosu tudi že omenil vprašanje o prehodu angleškega in francoskega vojaštva čez grško ozemlje v Srbijo. Venizelos je ostal hladen in se je delal kakor, da je to vprašanje preslišal. Grški ministrski predsednik je morda z enim delom svojega srca pri četverozvezi, s svojim razumom pa gotovo ne. Srbska diplomacija v Atenah se trudi na vso moč, razložiti srbsko-grško pogodbo tako, da mora Grška v vsakem slučaju Srbiji pomagati. Uradni grški krogi pa se nečejo pridružiti temu naziranju. V pogodbi sploh ni vpoštevana vojna Srbiji ali Grške s centralnimi državama, sicer bi bila morala Grška pomagati Srbiji že tedaj, ko se je med Avstrijo in Srbijo začela vojna. Grški generalni štab odklanja sploh vsako pomoč Srbiji, tudi za slučaj, če bi se Bolgarija pridružila centralnim državam, samo da se ne dotakne novih grških ozemelj.

Bolgarija in Grška.

»Berliner Tagblatt« poroča iz Aten: Kralj Konstantin je sprejel bolgarskega poslanika Pasarova v posebni avdijenci, katere potek je izval v bolgarskih krogih zadoščenje. Kakor poročajo iz Sofije, se je bolgarski ministrski predsednik napram grškemu poslaniku izjavil, da Bolgarija iskreno želi, da bi postali odnosi med njo in Grško še bolj prijateljski in pristržni. Grški poslanik je odgovoril, da goji grška vlada enake želje.

Bukareški »Universul« protestira v ostrem članku proti temu, da

zapira Srbija Donavo ter tako oškoduje tudi romunske gospodarske interese. List zahteva, da naj romunska vlada vse stori, da bo plojba po Donavi, zlasti prehod skozi Železna vrata, zopet prosta.

Prihod romunskega petrogradskega poslanika v Bukarešto.

»Corriere della Sera« poroča iz Bukarešte: Romunski poslanik v Petrogradu Diamandy je prišel v Bukarešto. Temu nepričakovanemu prihodu se pripisuje poseben pomen.

Angleške in francoske čete v Belgradu.

Kakor javlja Reuter, se nahaja v Belgradu težka angleška artiljerija in številni francoski avijatiki. Angleškim četam, ki sestojajo iz mornariških vojakov, zapoveduje admiral Troubridge.

Atentat na odrinskega valija.

Iz Bukarešte javljajo: Na odrinskega valija, Hadži Agilbega, je bil izvršen atentat, ko se je valj vozil v svojem avtomobilu iz Kirkilise (Lozengrada) v Odrin. Šofer in valjev sin sta mrtva, valj sam ni bil ranjen.

Nemčija in Amerika.

O stanju nemško-ameriškega incidenta prihajajo nasprotujoča si poročila. Nemški veleposlanik v Washingtonu grof Bernstorff je konferiral s predsednikom Wilsonom in državnim tajnikom Lansingom. Anglofilsko časopisje trdi, da je izbruh krize neizogiben, ker zahteva Amerika brezpogojno izjavo nemške vlade, da nemški podmorski čolni sploh ne bodo več napadali pasažirskih ladij. Zlati newjorsko časopisje hulska pridno naprej ter razširja vest, da je grof Bernstorff izjavil: Ako prekinejo Združene države svoje diplomatske stike z Nemčijo, je vojna neizogibna. Z druge strani se zopet poroča, da vstraja sicer ameriška vlada na svoji zahtevi po odškodnini za torpediranje »Arabic«, s čemer bi Nemčija principijelno priznala, da je uničevanje pasažirskih parnikov nedopustno, da pa je privolila v nov odlog, da omogoči nemškemu veleposlaniku dobiti iz Berlina nove instrukcije.

Dunajski politični krogi priznavajo, da je situacija precej kritična, vendar pa so prepričani, da se bo posrečilo neprijetni spor mirno poravnati.

On je maščevan.

Iz pisma nekega višjega vojaškega zdravnika:

Prihajam z njegove zadnje poti. Takrat sem bil znanj, ko so se zbrali tovariši, katerim se je imelo pripeti na prsi znamenje hrabrosti. »Vsi pridete na vrsto!« je tolažil druge vrli njihov poveljnik. Te slike ne pozabim nikdar.

Plaz se je privabil nizdol svoj čas in plaz se imenuje sedaj to kamenito polje, ta puščava, ta kameniti plaz, velikanske skale z luknjami, kjer je prostora komaj za enega moža, skrivališča lisic, v katerih domujejo že mesece naši tihi junaki, ki morajo biti pripravljene vsak trenutek na sovražni napad. Strašna služba se menjava s patroljskimi obhodi in boji na težkem terenu, podobni lovu na srne. Kratki odmori jajojako kakor železo trde vihre navajene može, da izvršujejo prave junaške čine. In ti junaki so zvesti čuvarji. Kak tolmun se dobi v kaosu plazja, na koncu skalovja kaka zadovoljna murva, komaj da živi, poleg strupenih gadov, to je običajno življenje v teh skalah. V senci tega zelenja je vzdana kočja, v kateri je ustanovil poveljnik oddelka, vrli stotnik, že nekaj mesecev je prešlo, svoj »glavni stan«. Kdor hoče gor v ta glavni stan, se mora pripogniti pošteno, počeniti previdno za skalami, drugače ga utegujejo videti oni zgoraj, ki ne štedijo s šrapneli tudi na posamezne osebe.

Bilo je dne 21. avgusta, vrhovi hribov obzarjeni, tu je začelo tuliti. Izvohali so, kje biva on, katerega se boje in katerega tako sovražijo. Ravno nad njim počni prvi strel, sledi drugi, prva granata trešči ob tla poleg kočice. Živ, živ, trrr, lajanje, granate padajo, kočja je zadeta, grozovito tuljenje, grozovit odmev po skalah naokoli. »Naš stotnik je izgubljen!« vsi hkratu zaječe doli pod njim in dvigajo pesti in kličejo, da ga bodo maščevali. Ormenje preneha, smradu ni več, kočja razvalina. Ali glej čudo! Iz tega grobišča se dvigne postava priljubljenega poveljnika, solnčni žarki ga obsevajo — ali je res on? »vzkliknejo vojniki. Vzpe se, roki dvigne proti nebu, pest zavihiti proti sovražniku vrh skal, ki je poslan nanj trideset granat: »Vi, jutri se vidimo!« Ko maček pribeže doli med svoje zveste. Ne-

popisno veselje. Na pot maščevanja. Izbrano je potrebno število — vsi so hoteli iti. »Vi drugi, prihodnjiki!« Jutranja zora obsije vrhove, v dolini je še tema, megle se vlečejo gor, kakor da hočejo štiti vrle može, ki stopajo navzgor po poti maščevanja. Pade nekaj posameznih strelcov, potem ropotanje in grmenje, strašno maščevalno delo... Naš stotnik je maščevan. Iz obraza hrabrega tovariša, ki je padel, blesti zadovoljnost: »on je maščevan«.

Vesti iz primorskih dežel.

Pogreša se Miklavž Kovač, črnovojnik, c. kr. domobranski polk št. 35, vojna pošta 350, doma iz Lokavca pri Ajdovščini, rojen 1884. leta. Zadnjič je pisal iz Galicije 21. aprila; od takrat dalje ni nobenega pisma od njega. Ako kateri njegovih tovarišev kaj ve o njem, naj sporoči očetju Miklavžu Kovaču, Lokavec pri Ajdovščini; vse stroške se povrne.

Solkani je velik obrtni kraj ob levem bregu Soče, ko stopi krasna ta naša reka v divno goriško dolino. K Solkanu spada tudi Kromberg (ime po grofih Coronini-Cronberg) in Loke. Prebivalstvo je okoli 3600. V Solkanu je Narodna Čitalnica s staro trobojnicjo, posojilnica in hranilnica, izobraževalna društva itd. V Solkanu je bila tudi Mizarska zadruga. Solkan ima petrazredno ljudsko šolo, obrtnonadaljevalno. Solkan je oddaljen od Gorice 4 kilometre, jako priljubljen izletni kraj Goričanov. Solkan ima za seboj velike kos goriske zgodovine, ker je starejši od Gorice, tam je bil prvotni sedež goriških grofov in v cerkvenem oziru je spadala Gorica pod Solkan. Krasna vila »Castrum Silicanum« spominja na rimske čase. V Solkanu je tudi manjša papirna tovarna, žaga in mlin. Ob vstopu v Solkan z gorovja dol pozdravljajo potnika ciprese, znamenja, da je stopil na južna tla. — Med Solkanom in Kronbergom ob pobočju gorovja stoji na lepem razglednem mestu (307 m) cerkev sv. Katarine, kjer je pokopanih nekaj Coroninjev. V Krombergu je lep grad grofov Coroninjev, Loke so frakcija v bližini Ajševice. — S Solkana na desnem bregu se naravnost vidi tja čez na bojno polje v naših Brdih, ki toliko trpijo. Solkan je tik fronte. Solkanci pa so še vedno doma.

Na Reki bivajoči italijanski podaniki so bili pozvani po ameriškem konzulatu, da naj se vrnejo v Italijo, ker italijanska vlada jih noče podpirati tu. Odzvalo se je pozivu samo okoli sto Italijanov, ostali, ki so razstreseni po Primorju in Hrvaški, želijo, da naj jih rajše internirajo na Ogrskem kakor pa da bi jih poslali v Italijo.

Novi župan na Reki. Dr. Anton Vio je potrjen za župana na Reki z najvišjega mesta. Novi župan je sin dr. A. Via, ki je po mišljenju Hrvat. Hodil je novi župan v hrvaške šole in se kot hrvaški gimnazijec pretepal največ z italijanskimi dijaki. Pa tudi še pozneje kot visokošolec in še kot mestni uradnik ni tajil svojega hrvaštva, radi tega je izstopil iz mestne službe ter se posvetil odvetništvu. S politikom se ni pečal, na politično polje pa ga je uvedel primarij dr. Cattio, čegar hčer je poročil. Nastopil je proti Zanelliju, ki je zastopal radikalno avtonomaško politiko; dr. Vio je bil za umerjeno politiko in politiko dobrih odnošajev z ogrsko vlado. Po raznih političnih bojih je izgubil Zanella svoj mandat in potrjenje župana ni mogel dobiti. V zastopstvo mesta so prišli končno Viovi pristaši in on je bil izbran za župana. Njegovo geslo je: pobijati vsako ekstremno avtonomaško politiko, absolutna privrženost Ogrski in varovanje »italijanskega« značaja Reke. Z eno besedo: dr. Vio je vladni človek. On je Rečan italijanskega jezika in madžarskega mišljenja. Istotoliko je tudi Hrvat. Hrvatov ne sovraži. Ali vodil bo tako politiko, kakršno zahtevajo mestne in državne politične prilike.

Dnevne vesti.

— Odlikovani vojniki. Dne 1. septembra se je vršila dekoracija onih odlikovancev, ki so si priborili odlikovanja v bojih pri Sv. Martinu v času od 22. do 29. julija. To so sledeči: Srebrno kolajno I. razreda: praporčaki: Nosko Stefan, Korai Emil (zraven še II. raz.), Haydinger Korai, Baič Peter; kadet: Nachmias Daniel; poročnik: Mikuš Franc; četovodji: Staudacher Peter in Černe Jakob; desetniki: Brulc Alojzij, Kovač Karol, Komac Franc; pešci: Benedikt Evstahij, Berlot Jožef, Derovšek Franc, Doblekar Jožef, Eppih Ferdinand, Flecker Patricij, Štamcar Anton, Zeljar Anton; II. razreda: četovodje: Lakota Tomaž, Gregorc Franc, Loščer Jožef; desetniki: Novak Rudolf, Kump Alojzij, Kapus

Blaž, Kosmatin Matija, Vister Gregor; pešci: Cernivec Anton, Katern Anton, Lakovič Jakob, Miklavčič Franc, Pečnik Ivan, Pokorn Ivan, Polajnar Alojzij, Štamcar Franc, Zabljak Franc, Zima Franc, Černe Jožef, Renisch Franc; III. razreda: korporali: Šmalc Ivan, Lenič Anton, Steklasa Alojzij, Mežnar Ivan; pešci: Drolc Edvard, Gerzinič Ivan, Hodnik Anton, Kosar Franc, Kumelj Franc, Peterca Anton, Peternel Ivan, Plevel Franc, Rus Anton, Slatnar Peter, Štefančič Martin, Svetlin Anton, Visintin Anton, Zajc Franc, Zajc Simon, Zavašnik Franc. — Vseh odlikovanih je bilo 59, kar izpričuje hrabrost kranjskih vojakov. V kratkem dospje že druga dekoracija iste ga bataljona. Godi se nam v vseh ozirih do sedaj dobro, samo uši je polno in ni človek varen nikjer pred njimi. Krepke pozdrave pošiljajo: Bohinc Franc, narednik; Ivan Lozej, računski podčastnik; Ivan Tomšič, narednik; Franjo Oblak, računski podčastnik.

— Padel je na severnem bojišču urednik zagrebškega »Obzora«, Vilko Gabič.

— Kako se godi vjetnikom v Rusiji. Ruseljav Slovenec, ki se nahaja v ruskem vjetništvu v Kazimovu v rjazanski guberniji, je pisal svojem dopisniku, ki je ruski cenzor najbrže ni prečital. V tej dopisnici piše: Sedaj, odkar naši v Galiciji napredujejo, je nam hušje, kakor pri nas najhušjemu hudodelcu. Vsakemu ruskemu vojaku je vse dovoljeno in pritožbe nam sploh niso dovoljene. Celo tepsti so pričeli! Ležanje je trdo, niti slame ne dajo, da bi legel nanjo, drugam ne smemo gledati, kakor le v zrak. Kar se pa tiče hrane, pa imajo pri nas prašiči veliko bolj snažno, dobimo pa ravno toliko, da od glada ne poginemo. Ako bi bili častniki drugačni, kakor navadni vojaki, bi bilo gotovo boljše.

— Veljavost frankovanja z znamkami prve emisije. Na podlagi najnovejšega odloka c. kr. trgovinskega ministrstva se smejo do nadaljnjih odredb za frankiranje vporabljeni vojne znamke prve emisije. Poštni uradi so prejeli nalogo, da s tega razloga ne zadržujejo s takimi znamkami frankovanih pošiljatev.

— Bombaž za vojno upravo. Korespondenčni urad javlja: Znatni uvozi ameriškega bombaža, ki so se mogli izvršiti v prvem letu vojne, so omogočili, da so bile krite za dolgo časa vse potrebe vojne uprave glede bombažnih izdelkov, ne da bi bilo treba omejiti porabo civilnega prebivalstva. Spričo nejasnih razmer glede daljnega uvoza bombaža, je primerno, da se zaloge surovega bombaža, kar jih je v državi, rezervirajo za morebitne poznejše potrebe armade, in poskrbi, da se bodo bombažni izdelki, kar jih ne bo treba za vojno upravo in naročila oblasti, predvsem porabili za oblačila širokih slojev prebivalstva. Zato je kazalo s posebnimi naredbami urediti tako obdelovanje bombaža kakor bombažnih izdelkov. Podlaga za uporabo teh naredb se dobi v tem, da se bo dne 30. septembra vršil splošen popis vseh zalog bombaža in bombažnih izdelkov. Popis bombaža in bombažnega sukanca se bo vršil vsak mesec, blago in konfekcionirani izdelki pa se bodo popisali le enkrat. Popis izvrši avstrijska bombažna centrala, na katero se je obracati za dovoljevanje izjem. Trgovinsko ministerstvo si je pridržalo pravico kontrole.

— Dobavni razpis. C. kr. ravnateljstvo državnih železnic v Beljaku oddaja dobavo litega železja, dele iz kovanega železa in jekla za vozno - obratna sredstva, kemikalije, naravnih pridelkov, barv, lakov. Ponudbe je najkasneje do 1. oktobra 1915, 12. ure opoldne vložiti pri c. kr. ravnateljstvu državnih železnic v Beljaku, ali pa pri c. kr. obratnem vodstvu (Betriebsleitung) v Gradcu. Prepis dobavnega razpisa, ki vsebuje natančnejše podrobnosti, je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

— Promet s semenskim žitom. V smislu ministrske naredbe z dne 22. julija t. l. drž. zak. št. 204, ki se tiče prometa s semenskim žitom, so tri vrste takega žita in sicer: a) izvorno vzgojeno semensko žito, b) prvi pridelek od izvorno vzgojenega semenskega žita, c) pripoznano dobro domače semensko žito. Vsled dovoljenja »Zavoda za promet z žitom ob času vojne« pa se sme prodajati in nabavljati tudi d) domače semensko žito, čeprav ni kot izključno tako pripoznano, vendar sposobno za seme. I. Semensko žito sme prodajati: žita imenovana pod a) in b) smejo prodajati le od poljedelskega ministrstva priznani gojilci semen in sicer le v plombiranih večah. Prodajati pa se sme izvorno vzgojeno semensko žito 15 K, nje prvi pridelek pa 6 K dražje kot so določene

prevzemne cene za žito. Ker na Kranjskem ni gojilcev semen, se žitni vrsti nimenovani pod a) in b) od producentov na Kranjskem tudi ne bosta prodajali. Pač pa je naročila tako semensko žito od drugod »Gospodarska zveza« v Ljubljani in c. kr. kmetijska družba kranjska, ki bosta oddajali semensko žito kmetovalcem, ki zadoste spodaj navedenim zahtevam. Priznano dobro domače semensko žito, imenovano pod c) sme prodajati tisti kmetovalec, ki se izkaže s potrdilom (atestatom), da se je njegovo žito kot tako pripoznalo. Na Kranjskem ima pravico izdajati taka potrdila »Pripoznavna komisija za semensko žito«, ki jo je rudi tega ustanovila c. kr. kmetijska družba, in ki je od poljedelskega ministrstva kot taka priznana. Kdor hoče torej svoje žito prodati kot »pripoznano semensko žito«, mora poslati kmetijski družbi najmanj 2 kg dotičnega žita kot vzorec, da ga imenovana komisija pripozna za semensko žito. Pripoznavni komisiji je poslati le težko, dobro kaljivo in skrbno očiščeno žito za vzorec in mora biti prodano semensko žito popolnoma enako vzorcju. Tako pripoznano semensko žito sme kmetovalec prodajati po 6 K za 100 kg dražje kot so od ministrstva določene prevzemne cene za žito, in sicer velja to določilo za ozimino do 15. oktobra t. l., za jaro žito pa do 15. aprila 1916. Prodajati pa sme posestnik priznanega semenskega žita, žito le žitnemu komisijonarju, ki je od »Zavoda za promet z žitom ob času vojne« določen za njegovo občino. Navadno domače semensko žito, imenovano pod d), se sme istotako prodajati le potom žitnih komisijonarjev. II. Kupiti pa sme semensko žito, kdor ima zato dovoljenje od c. kr. okrajnega glavarstva. Zato naj vsakdo, ki si želi kupiti semensko žito, čimprej sporoči svojemu županstvu, koliko in kake vrste si želi nabaviti, da izposluje županstvo od okrajnega glavarstva potrebno dovoljenje. Žito imenovano pod a) in b) se zamore nato naročiti pri »Gospodarski zvezi« oziroma »c. kr. kmetijski družbi« direktno, ono, imenovano pod c) in d) pa se zamore kupiti le potom žitnih komisijonarjev »Zavoda za promet z žitom ob času vojne«, podružnica v Ljubljani za vojvodino Kranjsko.

— Cena slame. Razglas c. kr. deželne vlade za Kranjsko z dne 26. avgusta 1915, št. 22.920, o cenah, ki se jih je držati pri prodajanju slame, se glasi: V sporazumu s c. in kr. 5. armadnim etapnim poveljstvom določa deželna vlada do preklica, da se pri prodajanju slame v deželi Kranjski naslednje najvišje cene za meterski stot ne smejo prekoračiti in sicer: za prešano slamo 7 K, za rahlo slamo 6 K. Prestopki te odredbe se kaznujejo, v kolikor ne prihajajo v poštev strožja določila §§ 14. do 19. cesarskega ukaza z dne 7. avgusta 1915, drž. zak. št. 228, po ministrskem ukazu z dne 30. septembra 1857, drž. zak. št. 198, z denarjem od 2 do 200 kron ali z zaporom od 6 ur do 14 dni. Ta odredba dobji moč z dnem razglasitve. — V Ljubljani, dne 26. avgusta 1915. — C. kr. deželni predsednik: Baron Schwarzl r.

— Ferdinand Souvan †. Po dolgem bolehanju je umrl v starosti 76. let gospod Ferdinand Souvan, dolgoletni šef jako ugledne in daleč po vsem jugu znane veletrgovine v Ljubljani. Pokojnik je bil vedno zvest naroden mož, ki je vsako narodno stvar rad podpiral in je v mlajših letih sodeloval tudi v različnih korporacijah. Svoje dni je bil tudi predsednik kranjske trgovske in obrtniške zbornice. Užival je največji ugled in splošne simpatije in mu ostane zagotavljen časten spomin.

— Domovina. Dijaško podporno in izobraževalno društvo »Domovina« v Ljubljani odpre tudi letos začetakom šolskega leta svojo dijaško kuhinjo. Oni dijaki, ki želijo dobivati hrano brezplačno ali po znižani ceni, naj vpošljejo na društvo prošnjo, opremljeno z ubožnim listom in zadnjim šolskim spričevalom. Ker so pa letos tudi premožnejši starši v veliki zadregi za hrano svojih sinov, predvsem radi velike draginje za hrano, je pripravljena »Domovina« tudi tem priskočiti na pomoč in dati pridnim dijakom tudi premožnejših staršev točno hrano proti nizki odškodnini. Te prošnje naj bodo opremljene le z zadnjim šolskim spričevalom. Prošnje je vpslati do 25. septembra na »Domovino« v Ljubljani.

— Odbor »Narodne čitalnice« v Ljubljani vlnudno naznanja članom, da se je čitalnica začasno preemestila v »veliko dvorano«, na razpolago je tudi sosednja »damska soba«, ki služi obnem za kavarno. Obisk teh prostorov brez prepustnice (Passierschein) je dovoljen samo od 9. popoldne do 1. popoldne in od 4. popoldne do 8. zvečer.

— V »Gostilničarju« št. 8. je izboren recept za napravo sadnega vina. Ker je letos obilo sadja, pijače pa so drage, opozarjamo občinstvo na ta recept. Sploh prinaša »Gostilničar« jako dobre in podučne spise. List je zelo skrbno in spretno urejan, prinaša mnogo gradiva in ga bo vsak s pridom čital.

— Kdo kaj vé? Korporal Avgust Bensa, Fest. Art. Rgt. Nr. 4, 8. Feldkompagnie, Marinefeldpostamt Pola, prosi prijaznega obvestila, kje se nahaja družina Bensa iz Pevme pri Gorici, 64 let stari Andrej Bensa, Ana Bensa, hčer Rafaela in sin Andrej. — Stefan Kamenšek št. 65 in Ivan Boltar št. 98 iz Hrestence pri Kanalu, občina Kanal, Primorsko, sedaj pri k. u. k. Ldst. Arb. Abteilung št. 7, Marinefeldpost, Pola, prosita, če bi kdo kaj vedel, kje se nahajajo njih družine, naj jim to blagohotno sporoči.

— Krušne karte se izdajajo le ob petkih od 8. zjutraj do 1. popoldne.

V Spodnji Šiški št. 256 (Štepic) je umrla gospa Milka Vugova, roj. Kazafura, učiteljica v Planini pri Vipavi, v starosti 29 let. Pogreb je jutri ob 3. uri. Naše sožalje!

Zupanstvo v Dolskem naznanja: Na ženitovanju v Dolskem g. Ivana Pavška iz Ljubljane se je nabralo dne 13. septembra t. l. 17 K 30 v za vdove padlih na bojnem polju.

Maribor. (Naš naraščaj.) Šolsko leto bo po ljudskih šolah v kratkem otvorjeno. Nove skrbi nam vstajajo. Kaj bo za našo slovensko mladino, kdo bo pazil, da se ne poizgubi po šolah, v katerih le prehitro izginje iz srca in spomina materin jezik, slovenščina. Druga leta smo imeli vse polno sredstev, razširili našo pazljivost in skrbeti, da nam čim manj mladih duš gre v izgubo. Seveda, takrat nas je bilo mnogo, povsodi smo imeli oči in vsaj nekaj tega, kar smo videli, smo si prisvojili, Pomagal je vsak posameznik, pomagala pa so tudi društva in korporacije. Sedaj nas je malo, zelo malo in društveno delo je ustavljeno in vse spi. Se teh malo, kar jih je, ne more in dostikrat ne mara prav na dan. Mi pa moramo, moramo tudi sedaj skrbeti za naš naraščaj, sedaj še bolj, ko dašemo domovini tako lepe in obilne darove. Slovenci smo in to hočemo tudi ostati, to moramo hoteti ostati in zato bodi naša prva in najsvetejša dolžnost, kadar gre za skrb za mladino: Slovenski deci slov. pouk sedaj kakor poprej. Starši, ki svoji deci ne poskrbe slovenskega pouka, nimajo srca za svoj materni jezik, tudi najsvetejšo svoje dolžnosti ne izpolnjujejo. Kdor bo te vrstice bral, vsak naj se vpraša, ali ni na tem, da naredi velik greh, greh proti lastnemu narodu, greh proti lastnemu otroku! In če sam otrok nima, naj mu velja opomin, da skrbi za to, da tisti, katere pozna in so Slovenci, da do svojo deco v slovenske šole. Mi smo rabili naraščaj in rabinjo ga danes in rabili ga bomo prav posebno v bodoče. Zbirati slovenski naraščaj pa nam danes nihče ne more in nihče ne sme zabraniti!

Ameriki dosti večja, kakor se je pričakovalo.

* **Ustavljen list.** Glavno glasilo poljske ljudske stranke, katere voditelj je poslanec Stapinski, »Przyjaciel Ludu«, je bilo ustavljeno.

* **Štetje nogavic in rokavic na Nemškem.** Nemška vlada je odredila štetje zalog nogavic in rokavic pri tovarnarjih in trgovcih.

* **Dunajski javni lokali,** vstevši kavarne in kabarete, se morajo, počenši od 18. t. m., zapirati ob 1. ponoči. Po polnoči je vsaka godba prepovedana.

* **Mesto Reims na Francoskem,** ki je bilo že mnogokrat obstreljevano, ima sedaj samo še 23.000 prebivalcev, vsi drugi so pobegnili. Izmed ostalih jih je 10.000, ki žive samo od javnih podpor.

* **Ustavljeni časopisi.** Odkar se je začela sedanja vojna, je na Nemškem že 2000 raznih časopisov prenehalo izhajati. Eni so izgubili naročnike in inšerate, tako, da stroškov niso več zmagovali, drugi so vsled podražena papirja in tiska morali prenehati. Za časopise je vojna rodila zelo hude posledice.

* **Nemci in kozaki.** Naravno je, da Nemci dandanes nimajo prijaznih čustev za ruske kozake, zgodovina pa priča, da je bilo pred sto leti ravno nasprotno. Ko je Rusija premagala Napoleona in se je takrat hudo ponižana Prusija dvignila proti francoskemu cesarju, tedaj so prišli kozaki tudi na Nemško in bili so z veliko prijaznostjo sprejeti, saj so prišli kot zavezniki. Najznamenitejša takratna nemška tragedinja Sofija Schröder je v Hamburgu kozake venčala s cvetkami in jih pri javnem sprejemu poljubljala. Tako se pač časi spreminjajo!

* **Tatvina na železnici.** Soproga nemškega konzula v Budimpešti je potovala čez Prago-Kolin-Bрно v Budimpešto. Imela je pri sebi tudi ročni kovčeg, v katerem je hranila svoje legitimacijske papirje in dragocenosti in denar, skupaj 50.000 kron. Po Kolinu je zapazila, da so izginile dragocenosti in denar. Poklicala je sprevoznika in ves vlak je bil preiskan, a brez uspeha. Najbrž je tat ukradel vse te stvari, ko je gospa gledala skozi okno, ter se s prihodnjim vlakom odpeljal v Prago. V Pragi so bili med tem prijeli neko žensko, ki je hotela zastaviti lepe dragocenosti. Ta v začetku ni hotela z resnico na dan, a ko je prišlo brzojavno poročilo, da je bila na železnici okradena žena budimpeštanskega nemškega konzula, je prišlo vse na dan. Aretovanki sta poslala dragocenosti dva renomirana gališka tatova, ki sta se v Pragi izdajala za bogata begunca.

* **Vaški spomeniki za padle vojake.** Nižjeavstrijski deželni šolski svet je izdal na vse šolske oblasti in šolska vodstva v deželi naredbo, ki pravi: Ko se je vojni minister mudil pri balkanskih bojnih silah na srbskih tleh, je opazil, da so v vseh vašeh ob vhodu, da, celo pri malih skupinah hiš, prirejeni spomeniki ali spominske plošče, ki nosijo imena njih ki so padli v boju, za domovino. Opozarjajoč na veliko vzgojno vrednost takega posebnega počaščenja padlih junakov, je vojni minister označil kot zaželjivo in pospeševanja vredno, ako bi se tudi spomin naših, za domovino padlih junakov počastil

na tak pijeteten način in sicer z ovekovečenjem njihovih imen na spominskih in spominskih ploščah. Nadalje pravi naredba, da je minister za notranje stvari naložil vsem političnim oblastim, naj pospešujejo vse, kar bi se ukrenilo za postavljanje takih spomenikov. Okrajnim in krajnim šolskim svetom in vodstvom vseh učnih zavodov, posebno pa ljudskih in meščanskih šol, se torej nalaga, naj se z vsemi močmi udeležujejo postavljanja takih spomenikov ali plošč ter naj podpirajo akcije v ta namen. Govori se, da je za nakup varnih in priporočljivih srečk z zajamčenimi dobitki (do 630.000 K) sedaj že radi tega najugodnejši čas, ker dobi vsak naročnik v srečnem slučaju 4000 frankov popolnoma zastoj. — Opozarjamo na današnji zadevni oglas »Srečkovnega zastopstva« v Ljubljani.

Spominjajte se „Rdečega križa“.

Zobna kroma
KALODONT
70 vinarjev.

Ako naročite in to nemudoma storite,

- 1 srečko avstrijskega rdečega križa
- 1 srečko ogrskega rdečega križa
- 1 srečko budimpeštanske bazilike
- 1 dobitni list 3% o zemlji. srečk iz leta 1888
- 1 dobitni list 4% o ogrsk. bip. srečk iz l. 1884

12 žrebani vsako leto, glavni dobitki 630.000 K.
dobite igralno pravico do dobitkov ene turške srečke v znesku do 4.000 frankov popolnoma zastoj!

Pojasnila in igralni načrt pošljite brezplačno
Srečkovno zastopstvo 1., Ljubljana.

„Nuisol“
od Bergmanna & Co. Dečini o/L.
697
je in ostane prej ko slej nedosegljiv v svojem popolnoma naravnem barvanju las in brade. V zalogi v plavi, rjavi in črni barvi. — Cena steklenici K 2-50. Dobiva se pri drog. A. Kanc, drog. B. Čvančara, O. Feticch-Frankheim v Ljubljani.

Meteorološko poročilo.
Velja nad morjem 300-2 Sreda 1. srčni tlak 736 mm

septem.	čas opazovanja	stanje barometra v mm	temperatura v C	Vetrovi	Nebo
15.	2. pop.	737.9	21.7	p. m. jvzh.	del. oblač.
„	9. zv.	740.7	15.1	brevzetr.	oblačno
16.	7. zi.	742.8	11.4	„	megla

Srednja večerajna temperatura 15.9° norm. 14.9°. Padavina v 24 urah mm 0.5.

Učenka
ali tudi že izučena, zdrava, krepka, z dobrimi spričevali se z ugodnimi pogoji sprejme v modno trgovino v Ljubljani. Pismene ponudbe naj se pošljejo pod šifro „Prihodnost 1915“ na uprav. »Slov. Nar.«

Kupim dobro ohranjeno staro blagajno
(vertheimerico) 2307
Kje. pove uprav. »Slovensk. Naroda«

Predkopači in kopači
se iščejo za trajno delo
za neki rudnik. Plača od 5 K naprej za šihito ob 9 urnem delu. Delo se da tudi v akord. Vprašanja na upravništvu »Slovenskega Naroda« pod šifro „Velik zaslužek“ 2310

Odvetniška pisarna sprejme takoj koncipijenta.
Ponudbe na upravništvu »Slov. Naroda« pod „Koncipijent/2293“ 2293

MA IZBIRO pošilja tudi na deželo: Krasne 3523
BLUZE plače, jopice, krila, kostume, nočne halje, perilo in modne predmete.
Zelo solidna trdka:
M. Krištofič - Bučar
Ljubljana, Stari trg 9. Lastna hiša.
Neprekosljiva v otroških oblekah in krstni opravi.

Meblovano stanovanje
z 2 malima sobama ali 1 večjo sobo s porabo kuhinje se išče. Ponudbe pod „meblovano/2282“ na upravništvu »Slov. Naroda« 2282

Kupi se mlad 2303
: pes :
foksterijer
Ponudbe pod „Praga“ na upravništvu »Slovenskega Naroda«.

Kupi se star, kratek, dobro ohranjen
glasovir
Cenjene ponudbe na upravništvu »Slovenskega Naroda« do 20. septembra pod šifro „star glasovir/2304“.

Prodajalka
manufakturne stroke, dobra moč, dobl dobro mesto. Ponudbe, po mogočnosti tudi slika, ki se povrne, naj pošlje na trgovino: **JOSIP ROŽIČ v Pregradi kraj Rogatica.** 2287

Proda se
pianino in koncertne citre
z mizico.
Naslov pove upravništvu »Slov. Naroda« 2094

3 do 4 sto 2299
v reč
prodam.
Kdo, pove uprav. »Sloven. Naroda«.

Sprejem 2281
učenca
v svojo trgovino z mešanim blagom.
A. Domicelj, Rakek.
Malo stanovanje
dve sobi in kuhinja se odda takoj v najem. — Ambrožev trg št. 10. postaja električne cestne železnice. 2302

Razne stvari.

* Ameriška žetev. Angleški listi poročajo, da je letošnja žetev v

Potrti neizmerne žalosti naznanjamo vsem cenjenim sorodnikom, učiteljstvu, prijateljem in znancem pretužno vest, da je naša iskrenoljubljena, blaga soproga, mati, hči, sestra, gospa
Milka Vugova roj. Kazafura
učiteljica v Planini pri Vipavi,
dne 15. t. m. ob 11. uri dopoldne, previdena s tolažili sv. vere v 29. letu, po dolgi in mučni učiteljski bolezni mirno v Gospodu zaspala.
Pogreb nepozabne in blage pokojnice se vrši 17. t. m. ob 3. uri popoldne izpred hiše žalosti, Tržna ulica v Sp. Šiški (pri Štepicu) 256. na pokopališče k sv. Krištofu.
Sv. maša zadušnica se bo darovala 18. t. m. v franciškanski cerkvi ob 9. uri dopoldne.
Pokojnica, ki je bila vzorna učiteljica, mati, hči in sestra se priporoča v blag spomin.
V Sp. Šiški, 15. sept. 1915.
Globoko žaljuči rodbini Vuga-Kazafura.

†
Ravnateljstvo trgovskega bolniškega in podpornega društva v Ljubljani javlja tužno vest, da je njegov mnogoletni častni član in dobrotnik, gospod
Ferdinand Souvan
veletrgovec in veleposestnik
včeraj popoldne, previden s sv. zakramenti za umirajoče, mirno v Gospodu zaspal.
Pogreb nepozabnega pokojnika se vrši v petek, dne 17. septembra 1915 ob polu 11. uri dopoldne v Volčjem potoku. 2309
Predragega pokojnika priporočamo v blag spomin.
Ljubljana, dne 16. septembra 1915.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani
Delniška glavnica 8.000.000 kron. 2530 Stritarjeva ulica številka 2. Rezervni fondl okroglo 1.000.000 kron.
Poslovalnica c. kr. avstrijske državne razredne loterije.
Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.
Priporoča nakup srečk za 5. razred IV. c. kr. avstrijske razredne loterije. Žrebanje od 8. oktobra do 6. novembra 1915.
Cene za posestnike srečk prejšnjega razreda:
1/1 srečka K 40.—, 1/2 srečka K 20.—, 1/4 srečka K 10.—, 1/8 srečka K 5.—.
Cene za novo vstopilne igralce:
1/1 srečka K 200.—, 1/2 srečka K 100.—, 1/4 srečka K 50.—, 1/8 srečka K 25.—.
Naročila se vrše najpogostneje po poštai nakazilom.
Sprejema vloge na knjižico in na tekoči račun in jih obrestuje po **4 1/2 % čistih.**
2% rentnine od vlog na knjižico plača banka sama.

Naš ljubi dobri oče in ded, gospod

Ferdinand Souvan

šef tvrdke F. X. Souvan, cenzor avstro-ogrske banke, častni član trgovskega bolniškega in pokojninskega društva v Ljubljani, graščak na Volčjem potoku in na Čemšeniku l. t. d.

je dne 15. t. m. po dolgi mukepolni bolezni, previden s tolažili sv. vere, v svojem 76. letu na Volčjem potoku mirno zaspal.

Pogreb se vrši dne 17. t. m. ob polu 11. uri dopoldne pri farni cerkvi na Homcu.

Volčji potok - Ljubljana, dne 15. septembra 1915.

2305

Dr. Fery Souvan, c. kr. podkonzul v Bremenu, Rosy pl. Bleiwels-Trsteniška, Leo Souvan, c. kr. nadporočnik in veletržec, Leonija Souvan, Alma Urbanc, otroci. Fina Souvan roj. Gaudernak, Hela Souvan roj. Sponer, sinahi. Dr. Démeter vitez Bleiwels-Trsteniški, č. kr. polkovni zdravnik in deželni zdravstveni nadzornik, dr. Hubert Souvan, c. kr. finančne prokurature tajnik, Fran Urbanc, c. kr. nadporočnik in veletržec, zeti. Fedor vitez Bleiwels-Trsteniški, Elza in Leo Souvan, Fran Ferdinand, Ena in Leonija Urbanc, vnuki.

Posebna naznanila se v Ljubljani ne bodo izdala.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Tvrdka Franc Ksav. Souvan javlja prežalostno vest, da je njen velezasluženi, nad 62 let uspešno delujoči šef senijor, gospod

Ferdinand Souvan

po dolgem mučnem trpljenju, v 76 letu, za vedno zatisnil oči.

Pokojnik je posvetil svoje neumorno delovanje do svojega zadnjega diha procvitu podjetja. Njegova smrt znači mu nenadomestljivo izgubo.

Ljubljana, dne 15. septembra 1915.

2308

Prešernove slike

prodaja in pošilja po poštne povzetju
IV. Bonač v Ljubljani.
 Cena slike 5 kron. 372

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica.
 Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z manjšajočimi se 11 vplačili.

„SLAVIJA“
 Vzajemno zavarovalna banka v Pragi.
 Rezervni fond K 71.946.302-20. — Izplačano odškodnine in kapitalije K 145.150.178-20.
 Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.
 Vsa pojasnila daje: Cigar pisarne so v lastni bančni hiši v Gosposki ulici števil. 12.
 Generalno zastopstvo v Ljubljani

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Skode ceni takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder postuje.
Pozor! Sprejema tudi zavarovanja proti vlomski tatvini pod zelo ugodnimi pogoji. — Zahtevajte prospekte.

ALFONZ BREZNIK učitelj Glas. Matic in edini zapri-

ženi strokovnjak c. kr. dež. sodišča.
Ljubljana, Kongresni trg 15.

(Nasproti nunske cerkve.)
 Največja in najposobnejša tvrdka in izposojevalnica

klavirjev in harmonijev

na jugu Avstrije. — Velikanska zaloga vsoga glasbenega orodja, strun in muzikalij.

Edini založnik dvornih in komornih tvornic: Bösendorfer, Hözl & Heitzmann, Förster, Ehrbar, Gebrüder Stingl, Rud. Stelzhammer, Czapka, Lauberger & Gloss.

Hofmann in Hofberg (amerikanski harmoniji).

Obroki od K 15— naprej. Najbogatejša izbira v vseh modernih slogih in lesnih barvah. Oglejte si klavirje z angleško ponavljajočo mehaniko. 10 letna postavno obvezna garancija. Najemljina najnižja. Zamena najugodnejša. Uglasevanje ter popravila strokovno in ceno. Ker imam zgoraj navedene prve fabrike izključno le jaz za Kranjsko v zalogi, svarim pred nakupom falsifikatov in navidezne „pofelna“ pri kričočih, ki se drznejo govoriti o „dobrem blagu“, dasi nimajo ni jednega pomembnega fabrikata v zalogi.

Zenitna ponudba.

Soliden gospod v 27 letu želi znanja s pridno, pošteno in simpatično gospico, ki bi imela veselje do trgovstva. Dobro je, če ima okrog 2000 K gotovine, vendar se bo v prvi vrsti oziralo na osebne lepe lastnosti. Tozadnevne resne ponudbe ako le mogoče opremljene s sliko, ki se bo vrnila, naj se pošljejo pod „Novi dom/2260“ na upravništvo „Slovenskega Naroda“.

2 mlinarska pomočnika

in 2 učenca

sprejem v službo oziroma v učenje. Popolna oskrba v hiši, dobra plača po dogovoru. Ponudbe nasloviti je na

I. Zadavec,
 paromlin, Središče, Stajersko.

Za one, ki so v črnovojniški službi za »fronto« nesposobnim spoznani, se predloži prošnja za oprostitev. 22:8

Narodna knjigarna

v Ljubljani
 Prešernova ulica števil. 7.

priporoča

kancelijski, konceptni, dokumentni, ministrski, pisemski, ovitni in barvani papir

Kasete s pisemskim papirjem.

Zrgovske knjige

v vseh velikostih, črtane z eno ali z dvema kolonama, vezane v papir, platno ali polusnje.

Oddjemalne knjižice po različnih cenah.

Zaloga šolskih zvezkov in risank.

Zavitke za urade v vseh velikostih.

Velika izbor

vseh pisarniških potrebščin, svinčnikov, peres, poročnikov, radirk, kamenčkov, tablic, gobic, črnila itd.

Barve za šole in umetnike.

Razglednice

pokrajinske, humoristične, umetniške vseh vrst, od najpreprostejših do najfinjših.

Albumi za slike in dopisnice, vezane v pliš in v usnje.

Poezijske knjige.

Podobice za otroke.

Leseni okvirčki za razglednice.

Risalne deske, trikotniki, palete, risalna ravnila, tuše, čopiče.

Notesi in tintniki.

Zaloga pohištva in tapetniškega blaga. Mizarstvo.

Popolna spalna oprava: 2 postelji, 2 omari, 2 nočni omarici in 1 umivalnik z marm. ploščo in ogledalom K 350.—.

Jamci se za solidno delo. Cene konkurenčne. Zahtevajte naj-novejši katalog, kateri obsega nad 300 modernih slik.

Otroški vozički.

J. Pogačnik, Ljubljana,
 Marije Terezije cesta št. 13—18.

Krásna umetniška reprodukcija v več barvah
ZNAMENITE GROHARJEVE SLIKE

PRIMOŽA TRUBARJA

USTANOVITELJA SLOVENSKE KNJIŽEVNOSTI

Visoka 66 cm in široka 55 cm je najlepši okras vsake slovenske hiše. Ta reprodukcija je sploh najlepša in naj-dovršenejša kar jih imamo Slovenci.

Cena s pošto kron 3-20

NARODNA KNJIGARNA V LJUBLJANI, PREŠERNOVA UL. ST. 7

Za jesensko in zimsko sezono
 priporoča tvrdka

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernova ulica št. 9
 svojo bogato zalogo

izgotovljenih oblek

za gospode in dečke

ter mične novosti 309

v konfekciji za dame in deklice.

Ceniki zastonj in franko.

Ovčjo volno

vseh vrst in vsako množino 2117

kupuje po najvišjih cenah
J. GROBELNIK, LJUBLJANA,
 MESTNI TRG št. 22.

Ravnokar došla

velika izbira

umetniških in drugih vsakovrstnih

razglednic.

NARODNA KNJIGARNA
 Prešernova ulica.

Brez konkurence!

F. L. Popper čevlji

za gospode in gospe so nogam najbolj priljubljeni, lični in najboljše kakovosti. Naprodaj samo pri

JULIJI STOR, Ljubljana

Prešernova ulica št. 5.

Goysserski čevlji za turiste, higijenični čevlji za otroke in Lawn-tenis-čevlji.

V naročbo priporočamo prvi slovenski leposlovni mesečnik

LJUBLJANSKI ZVON

kateri izhaja že 34. leto.

„Ljubljanski zvon“

šteje med svojimi sotrudniki naše najboljše pripovednike, pesnike in kritike;

„Ljubljanski zvon“

poroča nepristransko o vseh važnejših slovenskih in slovanskih književnih novostih;

„Ljubljanski zvon“

si je tokom svojega 33 letnega izhajanja pridobil v našem slovstvu odlično mesto.

Naroča se:

Upravništvo „Ljub. zvona“ Ljubljana, Knaflova ul. 5.

Cena: Celoletno K 9.20, polletno K 4.60, četrtletno K 2.30.